

Täysistunto

Keskiviikko 6.11.2019 klo 14.01—19.16

4. Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 64/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. [Hälinää] — Ei esittelystä tule mitään, ellen kuule omaa ääntäni. — Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.02 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys 64 liittyen työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamiseen. Olisin halunnut tiedustella tästä ministeriltä, mutta valitettavasti hän ei ole täällä paikalla. Kun täällä asiaa on käsitelty ja lausuntoja pyydetty, niin Hyvinvointiala HALI lausuu täällä ja esittää, että lain valmistelussa tulisi ottaa aikalisä, jolloin esityksen vaikutukset vero- ja eläkemaksutuloihin selvitetään tarkemmin sekä huomioidaan esityksen vaikutukset lääkäripulaan uutena näkökulmana. Olisin halunnut tiedustella, mitä tällä tarkoitetaan. Onko tällä esityksellä mahdollisesti lääkäripulaa lisäävä vaikutus vai lääkäripulaa helpottava vaikutus? Esitys liittyy vahvasti hoivatakuuajatuksen, koska haluamme lääkäreitä lisää emmekä toki halua sellaista lainsäädäntöä, joka ei näitä lääkäreitä toisi.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu on... Katsotaanpa. — No niin, edustaja Essayah.

14.03 **Sari Essayah kd:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä on nyt vähän hämmentävä tilanne, kun tässä on kuitenkin kysymyksessä aika tärkeä työeläkelainsäädäntö- ja sairausvakuutuslakien muuttamiseen liittyvä lainsäädäntöpaketti. Onkohan tarkoitus, että tätä ministeri tässä esittelee, vai käymmekö me täällä nyt sitten debattia, vaikka ministeri on salissa? Kyse on kuitenkin hallituksen esityksestä, ja siinä mielessä olen nyt vähän epätietoisena. Puhemies oli jo lopettamassa koko keskustelua, mutta ilmeisestikö esittelevä ministeri saapuu? Vai eikö saavu? [Eduskunnasta: Ei! — Puhuja nauraa]

Puhemies Matti Vanhanen: Meillä on keskustelu käynnissä, ja ministerillä on oikeus osallistua keskusteluun. [Sari Essayah: Selvä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

14.04 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Mukavaa, että ministeri saapui paikalle. En tiedä, kuulitteko, mutta oikeastaan edustaja Juvonen esitti erittäin oleellisen kysymyksen. Nyt on viime aikoina puhuttu sote-uudistuksesta, hoitajatakuusta ja lääkärille pääsystä ja kaikenlaisista keinoista, joilla me saisimme uusia lääkäreitä. On esitetty, että tulisi tuhat uutta lääkäriä. Oikeastaan kysyisin ehkä tässä ohessa myöskin sitä, onko teillä suunnitelmia, miten niitä lääkäreitä nyt saadaan ja mistä heitä saadaan lisää.

Oli erittäin oleellinen tämä edustaja Juvosen kysymys, mitkä tämän esityksen vaikutukset ovat, vähennetäänkö täällä lääkäreitä vai lisätäänkö täällä lääkäreitä. Hyvä, että meidän perussuomalaisten kansanedustajat ovat hereillä, niin ettei tämäkin keskustelu nyt mennyt — oli jo menossa — hyvinkin nopeasti niin sanotusti klousiin. Edustaja Juvonen otti ansiokkaasti esille erittäin tärkeän kysymyksen.

14.05 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitos toisesta puheenvuorosta.

Todellakin, käsissämme on paksu nivaska lakitekstiä, ja kiinnitän huomiota Hyvinvointiala HALIn näkemykseen siitä, että tässä lainvalmistelussa tulisi ottaa aikalisä ja pyytää myös vaikutusten arviointia. Täällä mainitaan lääkäripula uutena näkökulmana, ja nyt haluaisin kysyä teiltä, kun tämä valtavan paksu lakiesitys liittyy kyllä vahvasti aikomukseenne tuoda hoivatakuu: Onko tällä hallituksen esityksellä lääkäripulaa lisäävä vaikutus vai lääkäripulaa helpottava vaikutus? Erittäin tärkeitä kysymyksiä. Ja millä tavalla vastaatte nyt tähän HALIn näkemykseen?

Aivan kuten edustaja Meri sanoi, tämä lääkäreiden saatavuuden parantaminen on ykkösteema, ja on erittäin tärkeää, että siitä pidetään kiinni. Puhukaamme siitä, että tarvitsemme niitä lääkäreitä, ei puhuta moniammatillisesta tiimistä, mistä te, hallitus, haluatte meille kertoa. Suomalaiset haluavat päästä lääkäriin, ja sen takia on erittäin huolestuttavaa, onko esityksellä lääkäripulaa lisäävä vaikutus.

14.06 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä, että perussuomalaiset pitivät keskustelun hengissä. [Leena Meren välihuuto] Ja myös edustaja Essayah’han oli tässä aivan niin kuin elvyttämässä tämän keskustelun. Kyse on tietysti erittäin vakavasta asiasta.

Meillä on lääkäripulaa tässä maassa. Viime päivinä on uutisoitu myös laajasti siitä, että terveyskeskukset ovat syvässä kriisissä: lääkäriin ei pääse. Puhutaan hoitajatakuusta ja hoitoon pääsystä, ja on kerrottu, että ensi vuonna ollaan palkkaamassa lisää lääkäreitä terveyskeskusohjelman kautta 70 miljoonalla. Mutta sitten asiantuntijat ovat kertoneet, että ei tuota 70 miljoonaa voikaan käyttää lääkäreiden palkkaamiseen. Nyt tietysti olisi hyvä saada selvitys siihen, onko tämä terveyskeskusohjelmaan varattu 70 miljoonaa käytettävissä lisää lääkäreiden palkkaamiseen vai ei.

Kaiken kaikkiaan tietysti tämän esityksen peruskysymykset, jotka tässä edellä perussuomalaiset ja KD:n puheenjohtaja, edustaja Essayah, esille nostivat, vaatisivat nyt kyllä hienon lisää selvyyttä.

14.08 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan kiitos perussuomalaisille ja kristillisdemokraateille, että piditte täällä puheenvuoroja, niin että saatiin ministerit ainakin hetkeksi saliin. Nyt taisi toinen ministeri lähteä. [Eduskunnasta: Toinen livahhti!]

Mutta todellakin: Suomessa on erittäin hyvä erikoissairaanhoito, mutta meidän perusterveydenhuoltomme on OECD-maiden eriarvoisin. Terveyskeskuksiin ei pääse. Siellä odottavat työttömät, lapsiperheet, eläkeläiset. Nyt kun hallitus on hienosti luvannut, että 1 000

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

lääkäriä tulee, niin toivon kuulevani, miten tämä lakiesitys vaikuttaa lääkäreiden saatavuuteen. Ja toivoisin, että täällä ministerit tai hallituksen edustajat kertoisivat, minkälaisiin toimenpiteisiin oikeasti ryhdytään, jotta nämä 1 000 lääkäriä saadaan.

Ilolla kuulimme sen, kun ministeri Kiuru kertoi, että nyt laitetaan 70 miljoonaa euroa haakuun, alueet voivat hakea. Ja ministeri sanoi, että jos tällä rahalla niitä lääkäreitä ei saada, niin ei sitten millään. Mutta nyt kun STM:n virkamiehet ovat todenneet ministerin puheenvuoron jälkeen, että ei, ei tällä voi palkata yhtään lääkäriä ja että tämä menee kehittämissankkeisiin, niin olisiko oikeus ja kohtuus, että eduskunta saisi tietää, mihin tätä rahaa voidaan käyttää ja millä rahalla nämä lääkärit aiotaan palkata?

Me haluamme kokoomuksen eduskuntaryhmässä, että ihmiset saavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Mielestämme on todella väärin, että eläkeläiset eivät pääse sinne terveysasemalle, eivät lapsiperheet, eivät työttömät. Me itse voimme käyttää työterveyshuoltoa täällä eduskunnassa.

Meidän täytyy muistaa, että ihmiset odottavat. Toivon, että täällä oleva ministeri tai hallituksen edustaja vastaa. Tästä on todella suuri epätietoisuus. Näin suurta ristiriitaa en muista ministerin puheiden ja virkamiesten puheiden välillä. Ministeri sanoo: tällä saadaan ne lääkärit, mitä tuolta kentältä löytyy. Ja virkamies sanoo: ei, tällä ei voida palkata yhtään lääkäriä. Kumpi näistä on se, mihin meidän pitää eduskunnassa uskoa?

14.10 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Olisin vielä nähin itse esityksen substanssikysymyksiin halunnut paneutua.

Ensinnäkin täällä esitetään, että jos työntekijä on ollut tietoinen siitä, että työnantaja on laiminlyönyt eläkevelvoitteensa maksamisen, niin tältä ajalta työntekijälle ei kerry eläkettä. Minä olisin halunnut tietää, millä tavalla ministeriössä on huomioitu se, että monet tällaisista tilanteista saattavat liittyä esimerkiksi siihen, että tämä työntekijä on ollut vaikkapa jonkinlaisessa alistetussa asemassa, ehkä jopa pakkotyössä tai vastaavanlaisessa työsuhteessa. Elikkä hän on saattanut hyvinkin olla tietoinen siitä, että hänen työnantajansa ei välttämättä suorita näitä maksuja. Siitä huolimatta tuntuu aika kohtuuttomalta, että työntekijä on nimenomaan se, joka kärsii tässä sitten siitä, että hänelle ei eläkettä kerry. Ajatellaan nyt vaikka ihmiskauppatilanteita tai vastaavia, niin voi olla, että työntekijällä on hyvin vahva epäily siitä, että mitään eläkemaksuja ei makseta. Ja siinä mielessä olisin halunnut tietää ministeriltä, että onko huomioitu, että tällaisessa tilanteessa esimerkiksi eläketurva tulee sitten työntekijän avuksi, jos näin käy.

Sitten toinen kysymys liittyy tähän esityksen kohtaan, jossa mietitään sitä, että mikä eläkelaitos ratkaisee tämän eläkehakemuksen, ja oikeastaan siitä vähän johdettuna: Me tiedämme, että tämän soten ympärillä on ollut paljon keskustelua siitä, että kun tehdään ulkoistuksia ja nämä työntekijät siirtyvät yksityiselle puolelle, niin nämä eläkemaksut ovat matalammat kuin Kevalla. Kun ainakin viime kaudella oli vahvasti epäilyksiä siitä, onko nämä niin sanotut kattamattomat eläkevastuut tuolla Kevassa hoidettu, niin olisinkin kysynyt, että onko tai tuleeeko sillä, että eläkemaksut ovat erisuuruisia eri eläkelaitoksissa, olemaan vaikutusta tämän hallituksen mahdollisiin sote-ratkaisuihin.

Ja kolmantena sitten vielä tästä, kun täällä puhutaan tästä oikeudesta eläkkeeseen palkattomilta ajoilta. Meillä Suomessahan kotihoidon tuen ja myöskin tutkintoon johtavan opiskelun ajalta kertyy niin sanottua laskennallista eläkettä. Tätä asiaa olen jonkun verran selvittellyt ja tullut siihen hämmäntävään lopputulemaan, että näitä eläkevastuita ei tällä hetkellä ole rahastoitu. Elikkä ne eläkevastuut tulevat maksuun tuleville hallituksille siinä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

vaiheessa, kun nämä henkilöt, vaikkapa nyt kotihoidon tuella olleet, lähtevät sitä omaa eläketurvaansa peräämään. Ja ymmärtääkseni kyse on kyllä sitten ihan miljardiluokan vastuista. Vuonna 2002, kun tätä asiaa on täällä eduskunnassa käsitelty, näitä muutamia etuuksia on sinne lisätty, mutta näitä asioita ei ole rahastoitettu. Sitä on luvattu selvittää matkan varrella. Ei kuitenkaan ole selvitetty. Ja meillä on olemassa siellä rahastoimattomia eläkevastuita, jotka ovat näitä niin sanottuja laskennallisilta eläkeajoilta kertyviä eläkevastuita.

14.13 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tässä tosiaan muiden edustajien huoleen yhdyin tässä. Meillä on täällä semmoinen hyvä tapa, että ministerit esittelevät nämä merkittävät lakimuutokset, ja oikeastaan vähän ajattelin, että ylpeänä esittelevät omien ministeriöidensä ja hallinnonalansa uudistuksia täällä, ja sitä toivoisin.

Kiinnitän huomiota vähän samaan asiaan kuin edustaja Essayah, tähän ajatukseen tässä, että työntekijälle ei kartu eläkettä, jos työnantaja ei sitä ole jostain syystä kartuttanut ja maksanut ja jos työntekijä on ollut tästä tietoinen: Aika iso vastuu tässä nyt ollaan laittamassa työntekijän päälle. Siellähän voi olla moniakin sellaisia syitä, joiden takia hän ei tällaiseen toimintaan ryhdy, että esimerkiksi ilmoittaisi asiasta jotenkin eteenpäin. Toivoisin, että tätäkin ministeri voisi hieman avata, mikä tässä on ollut motiivina näin voimakkaaseen muutokseen.

14.14 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Toivoisin myös uudelta hallitukselta sitä, että varsinkin tällaiset merkittävät monisivuiset hallituksen esitykset esiteltäisiin eduskunnalle lähetekeskustelussa ministerin toimesta ja sitten myös varauduttaisiin vastaamaan kysymyksiin. Ja kiitos siitä, että ministeri on siellä aitiiossa ja varmasti nyt sitten myös osallistuu tähän keskusteluun.

Itse kiinnitin huomiota siihen, että täällä sukupuolivaikutuksissa todetaan, että ”palkattomien aikojen eläkekattuman laskentaan ehdotettujen muutosten arvioidaan kasvattavan miehille maksetuista vanhempainpäivärahoista karttuvaa työeläkemenoa ja taas pienentävän naisille maksetuista vanhempainpäivärahoista karttuvaa työeläkemenoa”. Toivoisin, että hiukan tätä avaisitte tarkemmin.

Sitten todellakin asian valmistelussa eri tahoilla on ollut aika paljon erilaista huomautettavaa, mihin on hyvä saada tässä lähetekeskustelussa vastaus. Ja itsekin toivoisin, että vastaisitte tähän Hyvinvointiala HALIn viestiin, jossa he ovat huolestuneita esityksen vaikutuksista lääkäripulaan. Tätä HALIn näkemystä ei ymmärtääkseni tässä esityksessä ole huomioitu, mutta varmasti ministeri pystyy meille nyt selvittämään asiaa.

14.16 Kaisa Juuso ps: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota samaan asiaan kuin edustajat Juvonen ja Räsänen. Hallituksen esityksessä kohdassa 2.5 toisessa kappaleessa puhutaan työpanososingosta, mikä tällä hetkellä toimii siis sillä tavalla lääkäreiden kohdalla, että he voivat osan palkastaan saada työpanososinkona, jolloin työnantajan tai sen yrityksen, joka sen osingon maksaa, ei tarvitse siitä maksaa sosiaaliturvamaksuja, vaikkakin se on verotettavaa palkkatuloa, siis sosiaaliturvamaksuja ja eläkevakuutusmaksuja ei tarvitse maksaa. Ja nyt jos tämä mahdollisuus tällä hallituksen esityksellä poistetaan, niin olisi kyllä hyvä selvittää, millä tavalla tämä vaikuttaa lääkäreiden saatavuuteen julkisella sektorilla. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

14.17 Joonas Könttä kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan kehua oppositiota näistä rakentavista kysymyksistä. Minusta ne ovat olleet oikein asiallisia, ja muun muassa ne huolet tästä mahdollisesta lääkäripulasta ovat sellaisia, että minusta on ihan hyvä, että ministeri niihin varautuu vastaamaan. Lääkäreitä tässä maassa tosisesti tarvitaan yhä enemmän.

Mutta sen sijaan, että pelkästään pohdimme tällaisia mekaanisia toimia siihen, kuinka paljon lääkäreitä aina tarvitaan lisää tai kuinka paljon rahaa aina tarvitaan lisää palveluiden tuottamiseen, haluaisin kiinnittää huomiota myös muun muassa Lääkärilehden erittäin asiantuntevaan artikkeliin tämmöisistä järjestelmähäiriöistä ja häiriökysynnän merkityksistä meidän sosiaali- ja terveydenhuollossamme, ja toivon, että myös tällaisiin rakenteellisiin kysymyksiin paneuduttaisiin eikä aina vain pelkästään mekaanisiin asioihin, vaikkapa lääkärimäärään. Yhtä kaikki se on kyllä erittäin merkittävää, ja toivon, että myös tähän opposition hyvään kysymykseen vastataan.

14.18 Aki Lindén sd: Arvoisa herra puhemies! Tästä asiasta on Elinkeinoelämän keskusliitto lausunut seuraavaa: ”Elinkeinoelämän keskusliitolla ei ole huomauttamista esityksen johdosta.” Harvoin myöskään työntekijät — tässä tapauksessa Lääkäriliitto, joka kuuluu Akavaan — lausuvat näin. Akava on lausunut: ”Akava on ollut mukana esityksen valmistelussa. Akavalla ei ole esitykseen huomautettavaa.” STTK on lausunut: ”STTK on ollut mukana esityksen kolmikantaisessa valmistelussa. STTK:lla ei ole esitykseen huomautettavaa.”

Minulle uutena kansanedustajana on ollut eräänlainen elämys se, että kun täällä keskustellaan asiasta A, niin hetken päästä puhutaan ihmiskaupasta, terveyskeskujonoista, miljardien eläkevastuusta, sukupuolivaikutuksista ja niin edelleen ja niin edelleen. Tässä on kysymys hyvin pitkälti teknisestä järjestelystä, siitä, tekevätkö lääkärit työtä ammatinharjoittajina vai niin sanotuissa osakkuusyhtiöissä, joissa sitten voi osan siitä ammatinharjoittajatulosta ottaa osinkona, jolloin sitä verotetaan eri tavalla ja siinä on erilaiset eläkejärjestelyt ja käytännöt. Tällä asialla ei tule olemaan mitään kielteisiä vaikutuksia lääkäreiden saatavuuteen työmarkkinoilla. Itse olen ammatinharjoittajana hoitanut ehkä 20 000 lääkärikontaktia, ja minun mielestäni HALIn lausunnossa olevat asiat ovat täysin liioiteltuja, kun siellä todetaan, että esimerkiksi ammatinharjoittajana toimiminen tarkoittaa niin suurta byrokratiaa, että se vähentää lääkärien, esimerkiksi virkatyön lisäksi tekemää, ammatinharjoittajatyötä. Se on hyvin vähän byrokratiaa vaativaa työtä, eli tässä nyt ollaan kyllä minusta tehty näillä opposition kysymyksillä karpäsestä härkänen. Tämä on hyvin tekninen ratkaisu, niin kuin sitten tässä työnantajan eli EK:n ja Akavan lausunnoissa on todettu.

14.19 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Äskeinen puheenvuoro oli kyllä yllättävä. [Hälinää] Jos ajatellaan sitä, että kun tämä hallitus aloitti, he halusivat olla enemmän heikkojen puolella kuin edelliset hallitukset, niin nyt kuulosti ihan siltä, että tämä hallitus nimenomaan puolustaa niitä, jotka ovat vahvassa asemassa: kun viitattiin näihin lausuntoihin, niin ne olivat juuri niitä tahoja, jotka ovat vahvassa asemassa. Mutta miten käy — tässä salissa monta kertaa viitataan siihen pieneen, tavalliseen ihmiseen, esimerkiksi pitkäaikaissairaisiin — minkälaiset vaikutukset tällä lainuudistuksella on niille, jotka ovat olleet kenties vuoden sairauslomalla ja joutuvat työkokeiluun, jonka jälkeen todetaan, että he ovat edelleen työkyvyttömiä? He tippuvat siihen pienempään sairauspäivärahaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

Tällaisista asioista olisi myöskin syytä keskustella, ei pelkästään lääkäreitten saannista ja heidän tilastaan markkinoilla. Meidän pitäisi lainsäädännössä huomioida, miten käy tavalliselle kansalaiselle.

14.21 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Kiitos edustajille tästä hyvästä, mielenkiintoisesta keskustelusta. Lupaan teille, edustajat, että täällä aina ylpeydellä esittelen tämän hallituksen esityksiä ja omia lakiesityksiäni, mutta todettakoon, että tämä esitys on viime kaudelta jäänyt esitys, jonka nyt sitten tämä hallitus tuo tänne teille käsiteltäväksi. Tämä esitys liittyy viime kaudella tehtyyn päivärahojen maksuperusteiden uudistamiseen. [Jari Myllykoski: Jonkun tarvii parsia sukat!] Eli jatkossa päivärahat määrittyvät edellisten 12 kuukauden tulojen mukaan, ja tässä nämä muutokset tehdään tähän työeläkejärjestelmään. Ja, hyvät edustajat, tämä on ennen kaikkea tekninen muutos, kuten edustaja Lindén täällä sanoi, ja ensisijaisesti tämä hallituksen esitys liittyy nimenomaan työtulouudistukseen, joka on iso uudistus. Tämä laki pitää saattaa voimaan ennen kuin tämä työtulouudistus voi tulla voimaan. Me seuraamme tämän lain vaikutuksia ja korjaamme toki puutteet, mikäli niitä ilmenee.

14.22 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa herra puhemies! Olenko oikeassa, jos totean, että aina, kun eduskuntakausi päättyy, lakiesitykset raukeavat ja kaikki ne esitykset, jotka hallitus tuo, ovat hallituksen esityksiä?

Täällä nyt on todettu sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän puolesta, että täällä on tehty karpäsestä härkänen, mutta täällä on pyydetty vain, että merkittävä lakiesitys esiteltäisiin, ministeri esittelisi lakiesityksen ja vastaisi siihen liittyviin kysymyksiin. Mielestäni se on ihan kansanedustajien perusoikeus, ja toivon, että tämän tyyppistä keskustelua täällä ei tarvitse käydä.

Täällä viitattiin myöskin eläkevastuisiin. Me puhumme tässä eläkkeistä, ja mielestäni se oli ihan hyvä puheenvuoro, jonka täällä Sari Essayah nosti esille. Haluan tässä nyt vielä käyttää tämän tilaisuuden hyväkseni ja sanoa sen, että en voi mennä mihinkään ilman, että minulta kysyttäisiin sitä, että aikooko hallitus todellakin leikata työeläkkeitä. Hallitusohjelmassa lukee niin, että selvitetään mahdollisuutta työeläkejärjestelmän sisällä korottaa pienimpiä eläkkeitä. Eli tähän tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi poliisien ja sairaanhoitajien eläkkeistä otettaisiin niitä euroja ja siirrettäisiin niitä pienimpiin eläkkeisiin. On tärkeää, että eläkkeiden ostovoimasta huolehditaan, [Jussi Saramo: Kokoomuksen toiveajattelua!] ihmisistä, keillä on pienet eläkkeet. Meidän täytyy tehdä toimia, että he tulevat niillä toimeen. Mutta tämä selvityshän, joka on hallitusohjelmassa, romuttaisi koko työeläkejärjestelmän. Aiotaanko tämä tehdä sen takia, että vaalilupaukset lunastetaan? Minä saan jatkuvasti yhteydenottoja sairaanhoitajilta, poliiseilta, ja niissä kysytään, että aiotteko te todellakin tehdä tämän toimen. Ja kysyn nyt vastuuministeriltä: aiotaanko tämä selvitys tehdä ja aiotaanko vaarantaa koko työeläkejärjestelmän kestävyys ja se, että se perustuu työn tekemiseen? [Jussi Halla-aho: Vasemmistoa vain naurattaa! — Leena Meri: Ainahan niitä naurattaa!]

14.24 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että myös minä ihmettelin edustaja Lindénin puheenvuoroa siitä, että oppositio täältä varsin huvikseen nostaisi näitä teemoja esille. Ei suinkaan — tämä on ihan puhtaasti täältä asian valmistelusta, muun muassa tämä HALIn lausunto liittyen siihen lääkäriasiaan ja mahdollisuuteen, lisääkö tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

esitys lääkäripulaa Suomessa ja mitä tämä tulee tarkoittamaan. Olen myös sitä mieltä, että aina silloin, kun eduskuntakausi päättyy ja jos joku lakiesitys jää käsittelemättä, se raukeaa. Silloin seuraavalla hallituksella on mahdollisuus tehdä sinne mahdollisesti korjauksia ja viilauksia, mitkä siellä nähdään tarpeelliseksi. Ja siinäkin mielessä koen tärkeänä tämän keskustelun, että täällä nostetaan aiheet esille. Eli todellakin HALI toteaa täällä niin, että tällä esityksellä on vaikutuksia tähän lääkäripulaan. Ja sen olisin halunnut kuulla, onko sillä lisäävä vaikutus lääkäripulaan vai lisääkö tämä mahdollisesti lääkäreitä. Mikä on vilakoiran ydin tässä asiassa?

Perussuomalaisille on erittäin tärkeää se, että ihminen pärjää sillä eläkkeellään. Olemme pieneläkeläisten asialla ja kannamme toki myös näistä eläkeasioista tähän esitykseen liittyen huolta. Me olemme olleet aina sillä linjalla, mikä on suomalaiselle paras. Ja erityisesti ikäihmiset, vanhuksset, eläkeläiset ovat sydäntä lähellä, ja miksi eivät olisi. He ovat tämän Suomenmaan rakentaneet. Näemme myös tärkeänä, että he pääsevät sinne lääkärille. Eli kun olette tuomassa tämän hoivatakuun, niin turvaako se hoivatakuu nyt sitten sen, että nämä Suomen rakentaneet eläkeläiset, sairaanhoitajat, hoitajat, jotka hoitavat myös teitä, meitä kaikkia, pääsevät itse sinne lääkärille sitten tarvittaessa? Tästä on kysymys, ja on hienoa, ministeri, että olette paikalla vastaamassa. Saavuitte hieman myöhässä, mutta joskushan me kaikki myöhästymme.

14.26 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Minunkin pitää nyt ihan puuttua tähän sosiaalidemokraattien edustaja Lindénin puheenvuoroon. Ensinnäkin jos te katsotte perustuslakia, niin siellä on käsitelty niitä seikkoja, joiden mukaan eduskunta maan ylimpänä lainsäädäntöelimenä käsittelee lakiesitykset. On lähetekeskustelu, jossa kerrotaan, mistä on kysymys, ministeri kertoo usein, mitä keskeistä siinä on. Eduskunnan kansanedustajat antavat omia näkemyksiään, omia terveisiä mietintövaliokunnalle ja lausuntovaliokunnalle — tämä on aivan normaalia. Jos toivoo, että asioista ei käydä keskustelua, että ne menisivät hyvin nopeasti ns. teknisinä asioina, niin tietysti tämmöistä puheenvuoroa voi odottaa. En tiedä, missä ominaisuudessa ehkä kenelläkään on varaa sanoa, että joku tietty, esimerkiksi Hyvinvointiala HALI ry:n lausunnot, olisi vain ”minun mielestäni” väärässä, koska toivoisin tietysti teiltä vähän enemmän argumentteja. Minäkin voisin sanoa, että minun mielestäni sitä sun tätä, mutta se ei ole silloin tutkittua tietoa.

Luitte myös hyvin valikoivasti näitä teidän esimerkkejänne. Totesitte, että Akavalla ei ole esitykseen huomautettavaa. Valitettavasti vaan jätitte seuraavan lauseen lukematta: ”Akava kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että esitys on ongelmallinen verotuksen ja eläkkeen perusteeksi luettavien ansioiden tulkinnan osalta.” [Toimi Kankaanniemi: Mitäs se Gustafsson tähän sanoo?] Tämä jatkuu, eli minusta voisitte lukea, niin kuin täällä on. Tämä lähetys on julkinen lähetys, seuraava käsittely on valiokunnissa suljettujen ovien takana. Tämä on myös kansalaisille tiedoksi, mistä tässä on kysymys, ja silloin ei pitäisi tälle valikoivasti kertoa. Annoitte tietyllä lailla hyvin vääränlaisen käsityksen, että tämä on hyvin tekninen asia.

Ja tosiaan pyydän teitä perehtymään perustuslain säädöksiin siitä, miten lakeja käsitellään.

14.28 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa herra puhemies! Minun korvaani sattui se, kun ministeri Pekonen toi esiin, että kun tämä iso esityskokonaisuus, jossa on myös paljon teknistä sisältöä, on edellisen hallituksen aikana valmisteltu, niin sen vuoksi ei pitäisi nykyhallituk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

selta, näin ymmärsin, vaatia kovin paljon perustelemista. Kyllä nyt on tietysti niin, että valtaosa niistä esityksistä, mitä tässä vaiheessa eduskuntaan annetaan, on jo edellisen hallituksen aikana valmisteltuja, ja kuitenkin on ihan selvä, ja siitä olemme varmasti kaikki yksimielisiä, että nykyinen hallitus kantaa poliittisen vastuun niistä esityksistä, jotka se tänne eduskuntaan tuo, vaikka valmistelutyö on luonnollisesti tehty jo edellisen hallituksen aikana. Minusta tämä on tärkeätä, ja minusta myös uusien ministereitten pitää tämä sisäistää. Sitä paitsi nykyhallituksella on sellainen avustaja-armeija käytettävissään, että luulisi, että joillekin näistä avustajista olisi löytynyt aikaa perehtyä tähän esitykseen ja tehdä ministerille nuotit tähän lähetekeskusteluun.

Myöhemmin tänään täällä keskustellaan tästä leikatusta vappusatasesta, mutta jo tässä yhteydessä, kun eläkejärjestelmästä laajemmin puhutaan, erittäin perusteltu oli tämä edustaja Sarkomaan kysymys siitä, että koska niiden ehkä noin 1 200—1 400 euroa kuussa eläkettä saavien pieneläkeläisten asemaa tämä leikattu vappusatanen ei lainkaan kohenna, niin onko todellakin tarkoitus, että niiden eläkkeitä aiotaan kohentaa työeläkejärjestelmän sisältä, niin kuin hallitusohjelmassa on sovittu selvitettäväksi. Jokainen varmasti ymmärtää, että jos lähdetään työeläkejärjestelmän sisältä siirtämään joidenkin pieneläkeläisten hyväksi jotain korotuksia, niin se on silloin muilta eläkkeensaajilta pois.

Todellakin varoittaisin hallitusta ryhtymästä tällaiseen työeläkejärjestelmän sorkkimiseen. Jos ei hallituksella ole riittävää poliittista tahtoa tai kykyä toteuttaa demareitten vappusataslupausta, joka tietysti oli ylimitoitettu, niin sitten se jätettäköön toteuttamatta, niin kuin nyt on tehty tässä leikatun vappusatasen esityksestä, josta tänään myöhemmin keskustellaan, ja asia olkoon näin. Mutta jos samalla sitten sovitaan, että sinne työeläkejärjestelmään mennään sisään ja otetaan ehkä esimerkiksi keskituloisilta eläkeläisiltä sitten pois, jotta voidaan puheenjohtaja Rinteen vaalilupauksia toteuttaa, niin se on kyllä mielestäni virheellinen menettely. Eläkejärjestelmä tässä mielessä olkoon eteenkinpäin johdonmukainen ja hyvä.

14.31 Aki Lindén sd: Arvoisa herra puhemies! Otan nöyrästi vastaan kaiken sen opastuksen, joka minulle on täällä annettu, ja olen nyt oppinut, että esimerkiksi nyt on korrektia puhua vappusatasesta, kun käsittelyssä on vallan muunlainen esitys täällä salissa.

Tunnen tätä asiaa kohtalaisen hyvin, ja otin sen takia esille tässä kolme muunsisältöistä lausuntoa, koska tämä oli nostettu esille useista lausunnoista tässä aloituspuheenvuorossa vain yhden lausunnon yhden kappaleen valossa, jossa oli kritiikkiä tätä asiaa kohtaan. Ja jos nyt luen ihan sen, mistä tämä keskustelu alkoi edustaja Juvosen puheenvuorossa. ”Mikäli lääkäreillä ei ole helppoa tapaa toimia ammatinharjoittajina, monet heistä eivät jatkossakaan enää tee työsuhteisen päätoimen lisäksi ylimääräisiä töitä. Tämä pahentaa lääkäripulaa entisestään.” Tämähän on puhtaasti HALIn arvio siitä, kuinka kiinnostuneita lääkärit ovat vaikkapa sairaalatyön tai terveyskeskuksen lisäksi pitämään yksityisvastaanottoa ja miten siihen vaikuttaa se, millä tavalla se toiminta on verotettua. Tähän astihan päätyössään julkisella sektorilla olevat lääkärit ovat anoneet vapautuksen yrittäjäeläkemaksuista eli eivät ole kerryttäneet itselleen eläkettä siitä yrittäjätulosta ollenkaan. Voin kertoa, että näin tein itse aikanaan, kun 21 työvuoden aikana tein julkisen toimen lisäksi yksityisvastaanottoa. Hankin vapautuksen yrittäjäeläkemaksusta, jolloin tämä on käytännössä tämmöinen verotus- ja eläkemaksutekninen uudistus, joka tässä on kyseessä, ja sen takia halusin tuoda tästä vähän toistakin argumenttia esille siteeraten niitä lausuntoja, joita tästä olivat monet eri tahot antaneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

Mutta kiitos nöyryimmästi nyt siitä opetuksesta, että tässä on nyt mahdollista puhua vapusatasesta ja miljardivajeista ja mistä kaikesta tässä nyt olikaan mahdollista puhua. [Jukka Gustafsson: Hienoa kuunnella todellista asiantuntijaa, kyllä kannatti jäädä istumaan!]

14.33 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa puhemies! Tässä nyt on ollut kysymys lähtökohteisesti siitä, että oppositiokansanedustajat ovat pyytäneet lakiesityksen esittelyä. Olemme kysyneet asiallisia kysymyksiä lakiesityksestä. Emme ole saaneet vastauksia kaikkiin kysymyksiin. Täällä yksi hallituspuolueen kansanedustaja on todennut, että olemme tehneet kärkeästä härkäsen. Tämä on kansanedustajan vakavaa työtä. On tärkeää, että lakiesityksestä saadaan ministerin esittely, vaikka se valmistelu olisi ollut edellisen hallituksen aikana. Aina hallitus kantaa siitä vastuun, ja toivon, että tästä ei tule nyt sitten käytäntöä.

Vielä tästä hallitusohjelman kirjauksesta, kun puhutaan nyt työeläkkeistä: Tosiaan hallitusohjelmaan on kirjattu se, että selvitetään mahdollisuus työeläkejärjestelmän sisällä korottaa pienempiä eläkkeitä. Mitä se tarkoittaisi? Kaksi vaihtoehtoa: Joko sitä, että leikataan niiltä tavallisilta, ahkerilta, keskituloisilta eläkeläisiltä. Heiltä leikattaisiin, sairaanhoitajilta leikattaisiin eläkettä, ja annettaisiin se sitten vähän pienempää eläkettä saaville eläkeläisille. Tai sitten sitä, että kasvatettaisiin eläkevastuita niin, että lasku lähetettäisiin tuleville sukupolville, meidän lapsillemme ja lapsenlapsillemme. Tämä selvitys on hallitusohjelmassa.

Ja sanon tässä, ministeri, että olen usealta kansanedustajalta, hallituspuolueen kansanedustajalta, kysynyt: aiotteko tämän tehdä, kuka tätä esitti, mitä tällä aiotaan? Yhtään vastausta en ole saanut. Jos en tänään sitä vastausta saa, niin aion tästä sitten lopulta jättää sen kirjallisen kysymyksen. Mutta olisi hyvä, että saisimme tässä yhdessä vastauksen siihen, aiotaanko tämä selvitys tehdä. Ja tosiasiassa on, että jos tämäntyppisiin toimiin mennään, niin silloin romutettaisiin koko työeläkejärjestelmä, ja tämä on kyllä ennenkuulumatonta. Vaalilupauksia on aina tehty, toivottavasti ne myöskin pidetään jatkossa entistä enemmän. En muista yhtään hallitusta, joka näin monta vaalilupaus olisi pettänyt jo näin alkuvaiheessa, [Naurua — Jukka Gustafsson: Kyllä meistä monet muistavat! Jestas! — Antti Lindtman: Montako päivää koulutuslupaus kesti?] mutta en muista yhtään hallitusta, joka rahoittaa vaalilupaukset työeläkejärjestelmän sisäلتä. Aiotaanko näin tehdä vai ei?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Laiho, ja tämän jälkeen ministeri Pekonen.

14.36 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tämä työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamisesitys on paksu nivaska papereita, ja sen sisältö on myöskin merkittävä. Sen takia yhdyin edellisiin puhujiin siinä, että tästä olisi ollut tarpeen saada ministerin esittely.

HALI tuo lausunnossaan esille, että valmistelussa on ehdottomasti otettava aikalisä, koska tämän esityksen vaikutuksia vero- ja eläkemaksutuloihin ei ole selvitetty riittävästi. Pitää myöskin huomioida esityksen vaikutukset lääkäripulaan. Akava tuo myöskin esille huomionsa: lakiesitystä olisi selvennettävä, ja olisi myös havainnollistettava, miten se käytännössä vaikuttaa erilaisissa toimintamalleissa ja tilanteissa. HALI on nostonut esille täällä tämän vaikutukset lääkäripulaan, ja tämä on todella huomioitava asia. Samaan aikaan, kun ollaan suunnittelemassa tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -mallia ja pitäisi vahvistaa perusterveydenhuoltoa, me emme saa olla tekemässä lakimuutoksia, jotka voisivat hankaloittaa joittenkin ryhmien toimimista, tai tekemässä muutoksia, jotka eivät kannusta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

esimerkiksi lääkäreitä tai muita ammatinharjoittajia toimimaan siellä perusterveydenhuollossa, mikä olisi tavoitteena.

Edustaja Lindénille sen verran tarkennuksena, että nykyään YEL-yrittäjäeläkkeestä ei voi saada vapautusta. Itse en ole ainakaan siitä saanut vapautusta, vaan se on tällä hetkellä pakollinen kaikille. Ehkä sinä aikana, kun edustaja Lindén on lääkärin ammattia harjoittanut, se on näin ollut, mutta tällä hetkellä se on pakollinen kaikille maksettavaksi, vaikka olisi julkisen työnantajan palveluksessa.

Haluaisin myöskin mainita sen, että meidän pitää mahdollistaa erilaiset ratkaisut saada lääkäreitä perusterveydenhuoltoon. Toki voi olla niin, että on julkisessa työssä ja tekee sivutyönään yksityistä, mikä on ollut vuosia se malli, mutta yhä harvempi lääkäri tähän on enää halukas, koska työrasite tietenkin käy suureksi. Pitää olla myös mahdollisuuksia tehdä esimerkiksi perusterveydenhuollossa ammatinharjoittamistehtäviä, erilaisia malleja harjoittaa lääkärin ammattia, ja silloin ei kannattaisi mitään malleja [Puhemies koputtaa] laittaa ulos. Eli toivottavasti tähän saadaan selvennystä.

14.39 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Minusta tämä on ollut arvokasta keskustelua täällä eduskunnassa teidän kansanedustajien taholta. Otan myöskin kritiikin vastaan siitä, että en ollut valmistautunut esittelemään tätä lakiesitystä eduskunnalle.

Tässä on kuitenkin, kuten sanoin, kysymyksessä tekninen muutos, joka liittyy tähän isompaan kokonaisuuteen työtulouudistusta. Tämä esitys on nyt annettava eduskunnalle ennen kuin tämä työtulouudistus voi sitten astua voimaan. Annan tämän hallituksen esityksen luottavaisesti nyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsiteltäväksi ja uskon, että siellä asiaa käsitellään perusteellisesti. Mikäli siellä joitakin puutoksia ilmenee, niihin voidaan sitten tarttua.

Kuten jo totesinkin, kyllä me seuraamme näitä vaikutuksia ja puutimme ja korjaamme sitten ne epäkohdat, mitä tässä mahdollisesti on jäämässä. Mutta uskon, että tämä esitys hyvin täällä etenee.

Haluan myöskin, hyvät edustajat, sanoa teille, että kyllä tämäkin hallitus on huolissaan eläkeläisistä. Eikä tämä hallitus ole tekemässä mitään sellaisia ratkaisuja tai muutoksia, joilla jonkun eläkeläisen tulot heikkenisivät. Päinvastoin, sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut mietintönsä budjettilaista, jolla takuueläkkeet tulevat korottumaan 50 eurolla ja kansaneläkkeet 34 eurolla. Se on minusta äärimmäisen hyvä asia ja myöskin pieni korotus pieniin eläkkeisiin.

Lääkäripulasta on myös tässä keskustelussa puhuttu. Tämä hallitus tulee myöskin toimimaan ministeri Kiurun johdolla lääkäripulan parantamiseksi kuten myös tämän hoitotakuun voimaan saattamiseksi. Nämä esitykset ovat etenemässä.

14.41 Merja Kyllönen vas: Arvoisa herra puhemies! Kuten olen joskus aiemminkin sanonut, viisi vuotta on pitkä aika, ja viidessä vuodessa on tapahtunut ainakin sellainen muutos tässä salissa, että näköjään todellakin, kuten edustajakollega Lindén sanoi, voi puhua ihan mistä asiasta vain minkäkin asian käsittelyssä ollessa.

Sinällään työtulouudistus on ihan tarpeellinen uudistus, niin kuin ministeri Pekonen kuvasi, ja itse tänä päivänä uutena StV:n jäsenenä kaivelin asioita, joihin oli kohdistettu tässä lainsäädäntökokonaisuudessa kritiikkiä. Kritiikki kohdentui ennen kaikkea siihen, että muutoskokonaisuuden laskentakaava ei huomioi kaikkia niitä yksittäisiä elämäntilanteita,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

joissa henkilön tulot ovat 12 kuukauden tarkastelujaksolla määräaikaaisesti aiempaa matalammat eivätkä vastaa henkilön tosiasiallista pitkäaikaista tulotasoa, mikä voi tuntua epärealistiselta ja vaikuttaa esimerkiksi lapsiperheissä äitiyspäivärahakysymykseen. Siinä mielessä tietysti näitä epätasa-arvoisuutta aiheuttavia asioita on hyvinkin seurattava, ja esimerkiksi mikäli muutoksessa pitkällä aikajänteellä häviöinä toimivat ne henkilöt, joiden tulotaso on 12 kuukauden tarkastelujakson aikana alempi kuin viimeisimmässä vahvistetussa verotuksessa, niin täytyy sitten pitää huoli siitä, että ihmisten menetykset eivät ole semmoisia, että ne vaikuttavat toimeentuloon todella, todella kriittisesti.

Jollain tavalla ehkä itse toivoisin kuitenkin, että me käsittelemme näitä asioita niin, että täällä ei synny semmoista mielikuvaa, että me emme edes itse tiedä, mitä asiaa me olemme käsittelemässä. Ymmärrän sen tuskan, että meillä valtava huoli siitä, onko Suomessa riittävästi hoitohenkilökuntaa, onko meillä riittävästi lääkäreitä, ja uskon, että me saamme tässä salissa varmasti niitten asioiden yhteydessä — esimerkiksi sote, hoivatakuut ja muut — käsitellä tätäkin kysymystä, mutta nyt puhuttiin eläkkeistä ja työtulokysymyksestä, ja toivon, että me jollain tavalla pysyisimme edes sillä tavalla asiassa, että me tietäisimme itse, [Leena Meri: Kun se on täällä esityksessä tuotu esille!] mitä me olemme käsittelemässä ja tekemässä tässä salissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 14.44.

Keskustelua jatkettiin kello 18.56.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä.

18.56 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Sen edestäsi löydät, minkä taaksesi jätät. Tämä oli ensimmäinen keskustelu tänään täällä, mitä käytiin. Tässä nostettiin esille erityisesti se huomio, että ministeri Aino-Kaisa Pekonen ei ollut valitettavasti esittelemässä tätä hallituksen esitystä meille ja me kansanedustajat olisimme kaivanneet kuulevamme hallituksen esityksen taustan. Erityisesti otin itse kantaa muun muassa asian valmistelussa esiin nousseisiin kysymyksiin muun muassa siitä, että hallituksen esityksessä oli muun muassa Hyvinvointialan kuulemisen mukaan lääkäripulaan vaikuttavia tekijöitä, ja olisin tiedustellut sitä, mitä tällä tarkoitettiin, että lisääkö tämä hallituksen esitys lääkäripulaa vai vähentääkö se sitä. Valitettavasti emme saaneet näihin kysymyksiin vastauksia.

Täällä myös ylipäänsä kritisoiin opposition kysymyspuheenvuoroja ja koettiin, että kysymme kenties jotakin sellaista, mikä oli ilmiselvää esimerkiksi hallituksen edustajille. Tämä oli myös tema, mihin halusin vielä kommentoida, että kansanedustajien tulee esittää kysymyksiä erityisesti siinä vaiheessa, kun uusi hallituksen esitys tulee käsiteltäväksi. Ministerihän totesi, että tämä on viime kauden hallituksen esitys, mutta totesin myös puheissani, että kun hallituskausi vaihtuu, niin jos joku lakiesitys jää toteuttamatta edellisellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

kaudella, sehän raukeaa ja sitten hallitus voi tuoda uuden esityksen, muunnellun, parannel-
lun, elikkä otetaan sitten huomioon mahdollisia epäkohtia, mitä siinä on.

Hyvä, että tästä asiasta keskustelu vielä jatkuu, ja tietysti nyt joudumme sitten valiokun-
nassa, kun tämä esitys tulee sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, käsittelemään ja kääntämään
sen aivan viimeistä sivua myöten, että tiedämme todellakin, mistä siinä esityksessä on ky-
symys. Lääkäreitä on saatava lisää. Se on meidän yhteinen tahtotilamme.

18.58 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minun osaltani tämä keskustelu ei jatku
nyt tässä salissa muuta kuin niin, että teen huomion, mikä liittyy tähän edelliseen aihee-
seen. Ymmärsin, että täällä kokoomus erittäin vahvasti päivällä, kun tästä asiasta keskus-
teltiin, nosti vappusatasen esille ja sitä veivattiin suunnasta ja toisesta. Kyllä minä esitän
suuren ihmettelyni myöskin, että kun tähän ”vappusataskeskusteluun” oli varattu asiakoh-
ta nyt, niin täällä ei ole yhtään kokoomuslaista paikalla. Kiitokset, että edes perussuoma-
laiset täällä ovat kannattamassa hallitusta tässä asiassa ja siinä, mitä me olemme nyt tässä
tekemässä. Olisimme kaivanneet tätä samaa kannatuspuheenvuoroa myöskin kokoomuk-
sesta.

18.59 Arja Juvonen ps: Arvoisa puhemies! Kiitos, edustaja Kiljunen, tästä rakentavasta
puheenvuorosta, ja olin kuulevinani siinä positiivisen kehu. Otan sen ilolla vastaan, kos-
ka ilta on pitkä ollut ja olemme käyttäneet paljon puheenvuoroja. Todellakin näinhän se on,
että kannattaa olla iltaan asti täällä eduskunnassa, jotta pääsee syvällisesti puhumaan näis-
tä asioista. Se vappusatanen nousi tämän esityksen aikana todellakin esille johtuen juuri
siitä, että se on siellä meidän perussuomalaisen vastalauseessa liittyen pienten eläkkeiden
korottamiseen, mistä edellisessä aiheessa keskusteltiin täällä. Elikkä perussuomalaiset kir-
joittivat sinne vastalauseeseen kansankielellä, selkokielellä ”vappusatanen”, jotta me tie-
dämme, mistä me keskustelemme. Kiitos tästä huomiosta, edustaja Kiljunen.

Vielä palatakseni lääkäripula-asiaan: On todella tärkeää, että kun hoivatakuuta ollaan te-
kemässä, kansalaiset tietävät, mitä se tuo tullessaan. Jos se tuo lääkäreitä lisää, se on hieno
asia. Kansalaisen pitää päästä lääkäriin. Mieluummin suoraan lääkäriin kuin muuhun mo-
niammatilliseen tiimiin, hoitajalle tai muulle, koska on olemassa esimerkiksi mielenter-
veysongelmia, joissa apu tulee saada heti. Mahdollisuuden päästä lääkäriin on tultava kuin
apteekin hyllyltä, ja jos viikossa lääkäriin pääsee, niin se on hieno asia ja tavoiteltava asia.
Mutta kannamme suurta huolta siitä, että se on nyt kuitenkin hankerahoitus, millä sosiaali-
ja terveysalan sote-keskuksia aletaan uudistaa. Hankeraha ei kyllä riitä koko Suomeen, ja
nythän se haku on menossa parasta aikaa.

Kannamme huolta siitä, että onko todella sitten niin, että kun terveysasemalle hakeutuu
ja yrittää päästä sen hoivatakuun piirissä hoitoon, niin ohjataan sitten hoitajalle, ei pää-
se lääkäriin. Olisi hyvä tietää, mikä on se moniammatillinen tiimi, joka tulevaisuudessa
siellä sitten työskentelee. Tähän viitaten oli se minun kysymykseni, että mitä vaikutuksia
tällä esityksellä on. Ministeri sanoi, että kysymyksessä ovat vain tekniset muutokset. Nyt
me näemme sen sitten siellä valiokunnassa.

Toki on se huoli ja toivomme, etteivät lääkäreiden työskentelymahdollisuudet ammatin-
harjoittajana ja sitten lisätöitä tekevänä heikenny tällä esityksellä, vaan että se oikeasti li-
sää lääkäreitä ja ei tee mitään byrokratialoukkua, koska kukaan ei halua sellaisiin loukkui-
hin pudota, varsinkaan he, jotka hoitavat toista ihmistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.